

LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Vilniaus g. 33, LT-01506 Vilnius, tel. (8 5) 266 1400,
faks. (8 5) 266 1402, el. p. ministerija@sam.lt, http://www.sam.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188603472

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2020-04-23 Nr. (1.1.3-141)10-2953

DĖL ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ

Teikiame Lietuvos Respublikos sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 4, 7, 9¹, 12¹, 15, 17, 18, 20, 21, 23, 26, 26¹, 26², 27, 28, 29, 30, 31, 36 straipsnių ir V skyriaus pakeitimo ir 32, 33, 34, 35 straipsnių ir VI skyriaus pripažinimo netekusiais galios įstatymo projektą (toliau – SDĮ projektas), Lietuvos Respublikos sveikatos sistemos įstatymo Nr. I-552 8, 13, 47, 51, 70¹ ir 76 straipsnių pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo Nr. I-1367 2, 3, 5, 15², 15³, 33, 45 ir 52 straipsnių pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo Nr. IX-886 26 straipsnio pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 56, 57, 58 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo ir Lietuvos Respublikos žalos, atsiradusios dėl valdžios institucijų neteisėtų veiksmų, atlyginimo ir atstovavimo valstybei ir Lietuvos Respublikos Vyriausybei įstatymo Nr. IX-895 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektus (toliau kartu – įstatymų projektai).

Atsižvelgiant į tai, kad derinant projektus iš suinteresuotų institucijų gauta daug esminių pastabų dėl SDĮ ir lydimųjų įstatymų projektų nuostatų, kurios nesusijusios su Valstybinės ligonių kasos prie Sveikatos apsaugos ministerijos (toliau – Valstybinė ligonių kasa) ir teritorinių ligonių kasų sujungimu į vieną juridinį asmenį ir kurioms suderinti reikia laiko ir diskusijų, bei tai, kad 2018 m. spalio 1 d. Valstybinio audito ataskaitos FA-2018-P-6-3-7-1 „Privalomojo sveikatos draudimo fondo 2017 metų konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių teisingumo bei lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo vertinimas“ rekomendacijų įgyvendinimo plano 4 rekomendacijos „Siekiant optimizuoti fondo veiklą ir supaprastinti jo valdymo struktūrą, sujungti šiuo metu veikiančias fondo administravimo šešias įstaigas į vieną juridinį asmenį“ įgyvendinimo (teisės aktų pakeitimo) terminas yra 2019 m. II ketv., SDĮ projekte atsisakyta Lietuvos Respublikos Vyriausybei pateiktame SDĮ projekto variante (20-15804(2)) buvusių nuostatų, nesusijusių su Valstybinės ligonių kasos ir teritorinių ligonių kasų sujungimu į vieną juridinį asmenį.

Darbo grupės klausimams, susijusiems su inovatyvių vaistų ir inovatyvaus gydymo prieinamumo gerinimu, koordinuoti ir spręsti, 2020 m. kovo 10 d. pasitarimo protokolo Nr. LV-69 rezoliucinės dalies 1.2 papunkčiu Sveikatos apsaugos ministerijai pavesta iki 2020 m. balandžio 1 d. pateikti Vyriausybei Sveikatos draudimo įstatymo pakeitimo projektą, kuriame būtų įteisinta, kad farmacijos bendrovių grąžintos lėšos nelaikomos PSDF biudžeto išlaidomis. Atsižvelgiant į tai, SDĮ projektas papildytas Lietuvos Respublikos sveikatos draudimo įstatymo 15 straipsnio pakeitimu. Šios nuostatos buvo ir Vyriausybei pateiktame SDĮ projekto variante (20-15804(2)), todėl pakartotinai su institucijomis nederintos.

Įstatymų projektai patikslinti pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės Teisės grupės 2020 m. vasario 26 d. pažymoje Nr. NV-541 pateiktas pastabas (kurios aktualios dėl teikiamame pataisytame SDĮ projekte esančių nuostatų) bei 2020 m. balandžio 6 d. pažymoje Nr. NV-946 pateiktas redakcines pastabas.

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės Teisės grupės 2020 m. balandžio 6 d. pažymoje Nr. NV-946 pateiktų pasiūlymų keisti Lietuvos Respublikos sveikatos draudimo įstatymą siekiant, kad įstatyminis reguliavimas:

1) atitiktų Konstitucinio Teismo doktriną (Konstitucinis Teismas 2013 m. gegužės 16 d. nutarime konstatavo, kad pasirinkęs privalomąjį sveikatos draudimą kaip vieną iš sveikatos priežiūros finansavimo šaltinių, įstatymų leidėjas turi aiškiai apibrėžti šio draudimo lėšomis finansuojamų asmens sveikatos priežiūros paslaugų apimtį, t. y. vadovaujantis Konstitucinio Teismo doktrina, būtent įstatymu turi būti aiškiai apibrėžta privalomojo sveikatos draudimo lėšomis finansuojamų asmens sveikatos priežiūros paslaugų apimtis, nurodyti aiškūs kriterijai, pagal kuriuos būtų nustatoma, kokios sveikatos priežiūros paslaugos apmokamos iš Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto lėšų.

Projekto pradiniam variante šios nuostatos buvo įtrauktos, tačiau atsižvelgiant į tai, kad derinant projektus dėl jų iš suinteresuotų institucijų gauta daug esminių pastabų, kurioms suderinti reikia laiko ir diskusijų, bei į tai, kad 2018 m. spalio 1 d. Valstybinio audito ataskaitos FA-2018-P-6-3-7-1 „Privalomojo sveikatos draudimo fondo 2017 metų konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių teisingumo bei lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo vertinimas“ rekomendacijų įgyvendinimo plano 4 rekomendacijos „Siekiant optimizuoti fondo veiklą ir supaprastinti jo valdymo struktūrą, sujungti šiuo metu veikiančias fondo administravimo šešias įstaigas į vieną juridinį asmenį“ įgyvendinimo (teisės aktų pakeitimo) terminas yra 2019 m. II ketv., projekte minėtų nuostatų atsisakyta. Numatoma rengti kitą projektą, kai minėtos nuostatos bus išdiskutuotos.

2) įgyvendintų Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2019 m. spalio 23 d. sprendimą administracinėje norminėje byloje (bylos Nr. eI-10-756/2019), kuriame konstatuota, kad poįstatyminiame teisės akte negali būti nustatomas teisinis reguliavimas, kuriuo būtų nustatomas apdraustųjų asmenų teisės į kompensuojamųjų vaistinių preparatų atsiradimas ar praradimas ar iš esmės ribojamos asmens galimybės naudotis Sveikatos draudimo įstatyme įtvirtintomis garantijomis gauti kompensaciją už kompensuojamuosius vaistinius preparatus, išrašytus ambulatoriniam gydymui sveikatos apsaugos ministro nustatyta tvarka. Teisinio reguliavimo pagrindai, nustatantys privalomuoju sveikatos draudimu draudžiamų asmenų teisę naudotis Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto lėšomis, taip pat gauti vaistų įsigijimo išlaidų kompensavimą, ar šios teisės ribojimai turi būti įstatyme.

Minėtą teismo sprendimą įgyvendinantys Farmacijos įstatymo Nr. X-709 2, 8 ir 59 straipsnių pakeitimo įstatymo, Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektai 2019 m. gruodžio 13 d. yra registruoti Seime (XIIIP-4228(2)). Todėl turėtų būti sulaukta jų svarstymo baigties ir tada sprendžiama dėl naujo projekto, įgyvendinančio teismo sprendimą, rengimo poreikio.

Įstatymų projektų tikslai:

- 1) sudaryti teisinės prielaidas Privalomojo sveikatos draudimo (toliau – PSD) fondo veiklai optimizuoti, valdymo struktūrai konsoliduoti, šiuo metu veikiančioms PSD fondo administravimo įstaigoms – Valstybinei ligonių kasai ir penkioms teritorinėms ligonių kasoms – sujungti į vieną juridinį asmenį;
- 2) sudaryti sąlygas sveikatos priežiūros įstaigų, vaistinių ir kitų ūkio subjektų bei Valstybinės ligonių kasos ginčus išspręsti ikiteismine tvarka;
- 3) tikslinti PSD fondo biudžeto pajamų struktūrą ir lėšų valdymą.

I. Sprendžiama problema	<p>1) Neoptimali Valstybinės ligonių kasos ir teritorinių ligonių kasų veikla (kiekvienos iš jų sudaromos atskiros sutartys su ūkio subjektais, teisės aktų taikymo skirtumai ir kt.).</p> <p>2) Sudėtinga ir laikui bei lėšoms imli sveikatos priežiūros įstaigų, vaistinių ir kitų ūkio subjektų bei Valstybinės ligonių kasos ginčų sprendimo tvarka (teismo tvarka).</p> <p>3) Vaistinio preparato rinkodaros teisės turėtojų (jų atstovų) ir juridinių asmenų, turinčių didmeninio platinimo licenciją, pagal gydymo prieinamumo gerinimo ir rizikos pasidalijimo sutartis, sudarytas su Valstybine ligonių kasa, pervestos PSD fondo biudžetui lėšos patenka į bendrą PSD fondo biudžetą (t. y. ne į išlaidų</p>
-------------------------	--

	vaistams eilutę). Tai neleidžia minėtų lėšų naudoti vaistams kompensuoti ir taip pagerinti vaistų prieinamumą pacientams.
II. Siūlomos priemonės	<p>1) Naikinti teritorines ligonių kasas kaip atskirus juridinius asmenis ir atitinkamai tikslinti Valstybinės ligonių kasos funkcijas ir teises, sutarčių sudarymo nuostatas ir kitas su tuo susijusias nuostatas.</p> <p>2) Nustatyti, kad sveikatos priežiūros įstaigų, vaistinių ir kitų ūkio subjektų bei Valstybinės ligonių kasos ginčai sprendžiami Valstybinės ligonių kasos taikinimo komisijoje, kuri yra privaloma ikiteisminė ginčų nagrinėjimo institucija.</p> <p>3) Prie PSD fondo biudžeto pajamų nepriskirti išieškotų ir grąžintų lėšų už PSD fondo biudžetui padarytą žalą bei vaistinio preparato rinkodaros teisės turėtojų (jų atstovų) ir juridinių asmenų, turinčių didmeninio platinimo licenciją, pervestų lėšų pagal gydymo prieinamumo gerinimo ir rizikos pasidalijimo sutartis, sudarytas su Valstybine ligonių kasa.</p> <p>4) Atlikti kitus techninio pobūdžio ir neesminius pakeitimus.</p>
III. Priemonių kaštai	Gali prireikti papildomų lėšų dėl Valstybinės ir teritorinių ligonių kasų reorganizavimo, tačiau kol nėra patvirtintas reorganizavimo planas, šių lėšų poreikį sunku įvertinti.
IV. Nauda visuomenei	<p>1) Sujungus penkias teritorines ligonių kasas su Valstybine ligonių kasa asmens sveikatos priežiūros įstaigos pasirašys vieną sutartį, jos standartinės sąlygos bus skelbiamos iš anksto, todėl mažės administracinė našta, didės teisinis apibrėžtumas ir bus taikoma vienoda praktika privalomojo sveikatos draudimo srityje.</p> <p>2) Pagal gydymo prieinamumo gerinimo ir rizikos pasidalijimo sutartis PSD fondui pervestos lėšos bus naudojamos vaistams kompensuoti, gerės vaistų prieinamumas pacientams.</p>

Įstatymų projektai skelbiami Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje (TAIS).

Projektai teikti derinti Teisingumo ministerijai, Finansų ministerijai, Ekonomikos ir inovacijų ministerijai, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai, Žemės ūkio ministerijai, Švietimo, mokslo ir sporto ministerijai, Valstybinei duomenų apsaugos inspekcijai, Lietuvos savivaldybių asociacijai, Valstybinei ligonių kasa pri Sveikatos apsaugos ministerijos, Lietuvos Respublikos odontologų rūmams, Lietuvos privačių sveikatos priežiūros įstaigų asociacijai, Nacionalinei gydymo įstaigų asociacijai, Lietuvos ligoninių asociacijai, Lietuvos gydytojų sąjungai, Lietuvos pacientų forumui, Lietuvos pacientų organizacijų atstovų tarybai. Pastabas taip pat pateikė Lietuvos verslo konfederacija, Lietuvos ūkininkų sąjunga ir Lietuvos Respublikos žemės ūkio rūmai.

Įstatymų projektus tiesiogiai rengė Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos Teisės skyriaus (vedėja Martyna Mickė, tel. (8 5) 205 5295, el. paštas martyna.micke@sam.lt) patarėja Aušrinė Storpirstienė, tel. (8 5) 219 3319, el. p. ausrine.storpirstiene@sam.lt.

PRIDEDAMA:

1. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 4, 7, 9¹, 12¹, 15, 17, 18, 20, 21, 23, 26, 26¹, 26², 27, 28, 29, 30, 31, 36 straipsnių ir V skyriaus pakeitimo ir 32, 33, 34, 35 straipsnių ir VI skyriaus pripažinimo netekusiais galios įstatymo, Lietuvos Respublikos sveikatos sistemos įstatymo Nr. I-552 8, 13, 47, 51, 70¹ ir 76 straipsnių pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo Nr. I-1367 2, 3, 5, 15², 15³, 33, 45 ir 52 straipsnių pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo Nr. IX-886 26 straipsnio pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 56, 57, 58 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo ir Lietuvos Respublikos žalos, atsiradusios dėl valdžios institucijų neteisėtų veiksmų, atlyginimo ir atstovavimo valstybei ir Lietuvos Respublikos Vyriausybei įstatymo Nr. IX-895 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektų pateikimo Lietuvos Respublikos Seimui“ projektas, 1 lapas.

2. SDĮ projektas, 11 lapų.

3. SDĮ projekto lyginamasis variantas, 19 lapų.
4. Lydimieji įstatymų projektai ir jų lyginamieji variantai, 16 lapų.
5. Įstatymų projektų aiškinamasis raštas, 8 lapai.
6. Įstatymų projektų antikorupcinio vertinimo pažyma, 4 lapai.
7. Atitikties lentelė, 1 lapas.

Sveikatos apsaugos ministras

Aurelijus Veryga

